

N:o 17.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående restitution af stämpelafgift till delegarne i sterbhuset efter kabinettskammarherren friherre Carl Otto Silfverschiöld; gifven Stockholms slott den 6 april 1887.

Sedan friherre Nils August Silfverschiöld, hvilken såsom fideikommiss innehafvare Gåsevadhalm, Stora Alfhem och Koberg med flere fastigheter jemte åtskillig lösegendom, aflidit den 25 april 1878, skulle nämnda fideikommiss tillfalla hans son kabinettskammarherren friherre Carl Otto Silfverschiöld, hvilken emellertid, innan det fardagsår, som tillkom sterbhuset efter friherre Nils August Silfverschiöld, gått till ända, afled den 21 maj 1879, efterlemnande såsom sterbhusdelegare sonen friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld, dottern Augusta Sofia Charlotta Ulrika Silfverschiöld, gift med ryttmästaren grefve Pontus Axel De la Gardie, dottern Sofia Lovisa Silfverschiöld, gift med kaptenen friherre Carl Gustaf Adolf Klingenspor, samt den aflidnes omyndiga barn Otto Balzar Arvid Silfverschiöld och Ebba Amalia Nathalia Silfverschiöld, hvilka sistnämnda hade till förmyndare grosshandlaren Johan Jakob Ekman.

I arfskifte efter friherre Nils August Silfverschiöld antecknades, att ifrågavarande fideikommisssegendom, hvilka, efter det friherrens sterbhusdelegare derå åtnjutit laga fardag intill den 14 mars 1880, bort öfvergå

till friherre Carl Otto Silfverschiöld, derest han lefvat, skulle i följd af den sistnämndes död i stället öfvergå till friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld. Sedan med anledning häraf rättegång mot den sistnämndes dåvarande förmyndare anhängiggjorts af öfrige delegare i sterbhuset efter friherre Carl Otto Silfverschiöld, förklarade emellertid Kongl. Maj:ts och rikets Göta hofrätt genom dom den 1 april 1881, som af Kongl. Maj:ts högsta domstol den 24 november samma år faststälts, att, emedan vid friherre Nils August Silfverschiölds död fideikommisssegendomarne tillfallit hans son friherre Carl Otto Silfverschiöld, samt således frågan, när efter den sistnämndes frånfälle egendomarne skulle af friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld tillträdas, icke kunnat hafva inflytande på och följaktligen icke bort komma under behandling vid arfskiftet efter friherre Nils August Silfverschiöld, berörda anteckning borde ur arfskiftet uteslutas.

Då friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhusdelegare till Göta hofrätt ingåfvo bouppteckning efter bemålde affidne, hade deri icke upptagits fideikommisssegendomarne, till följd hvaraf hofrätten på dess advokatfiskals-embetes yrkande genom utslag den 16 mars 1882, enär, såsom hofrätten i ofvanberörda af högsta domstolen fastställda dom förklarar, ifrågavarande fideikommisssegendomar vid friherre Nils August Silfverschiölds död tillfallit friherre Carl Otto Silfverschiöld samt följaktligen vid den sistnämndes frånfälle utgjort en tillgång i dennes bo, förelade sterbhusdelegarne att till hofrätten inlemna antingen nya bouppteckningsexemplar, hvori ifrågavarande fideikommisssegendomar jemte den till Gåsevadhols fideikommiss hörande lösegendom förtecknats och värdet derå angifvits i laga ordning, eller ock de redan ingifna exemplaren, sedan i anmärkta hänseendet tillägg till dem gjorts, äfvensom att förse bouppteckningen med stämpelpapper till det belopp, hvarmed densamma, vederbörligen rättad, lagligen borde beläggas. Efter det sterbhusdelegarne häröfver anfört underdåniga besvär, men högsta domstolen i utslag den 1 december 1882 ej funnit skäl att i hofrättens utslag göra ändring, ingåfvo de till hofrätten tillägg till bouppteckningen, upptagande de uteslutna egendomarne med derå satt värde samt innehållande anmälan, att lösegendom af fideikommissnatur funnits till uppgifvet värde, hvarjemte de i enlighet med hofrättens medelst utslag den 16 oktober 1883 gifna föreläggande till hofrätten den 27 november samma år inlemnade det för bouppteckningen felande stämpelpapper till belopp af 4,919 kronor 75 öre.

Vid arfskiftet efter friherre Carl Otto Silfverschiöld framställdes å friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiölds syskons vägnar det yrkande, att af-

komsten af fideikommisssegendomarne under ett år från den 14 mars 1880, då den friherre Nils August Silfverschiölds sterbhusdelegare tillkommande fardagstid utgått, skulle såsom tillgång i boet emellan friherre Carl Otto Silfverschiölds samtliga barn fördelas. Sedan med anledning häraf emellan sterbhusdelegarne öfverenskommit, att friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiöld, som den 14 mars 1880 tillträdt egendomarne, skulle, derest sterbhusdelegarne genom laga kraft egande dom förklarades hafva varit berättigade att under ett år från sistnämnde dag innehafva desamma, till hvar och en af syskonen utgifva ett visst belopp såsom ersättning för afkomsten under berörda år, instämdes friherre Gustaf Otto Nils Silfverschiölds förmyndare af öfrige sterbhusdelegarne till Fjäre häradsrätt med påstående om utbekommande af omförmälda ersättning, i den mån samma ersättning belöpte på de inom häradsrättens domvärjo belägna egendomarne. Detta påstående ogillades af häradsrätten, hvarefter Göta hofrätt, der talan efter vad fullföljdes, medelst dom den 6 juni 1884 yttrade, att ehuru vid friherre Nils August Silfverschiölds död den 25 april 1878 fideikommissrätten till ifrågavarande egendomar öfvergått till hans son friherre Carl Otto Silfverschiöld, likväl och som denne senare, hvilken afidit innan den friherre Nils August Silfverschiölds sterbhusdelegare tillkommande fardagstid tilländagått, således icke före sin död såsom fideikommissarie kommit i besittning af egendomarne, alltså, och då vid detta förhållande någon rätt för friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhusdelegare att njuta fardag å egendomarne icke lagligen kunde ega rum, fastställes det slut, hvori häradsrätten i saken stannat. Denna hofrättens dom blef sedermera af högsta domstolen genom dom den 14 april 1885 faststald.

Efter det frågan om sterbhusdelegarnes rätt till fardagsår blifvit på detta sätt afgjord, ingåfvo de till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jönköpings län en skrift, deri de yrkade att, enär åläggandet för friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhus att i bouppteckningen efter den afidne upptaga fideikommisssegendomarne och för värdet af desamma erlægga stämpelafgift uppenbarligen grundat sig på den förutsättning, att sterbhuset komme att åtnjuta inkomst af fideikommisssegendom, men hvarken friherre Carl Otto Silfverschiöld eller hans sterbhus kommit att af egendomen draga någon inkomst, Kongl. Maj:ts befallningshafvande måtte förordna, att hvad för de i bouppteckningen efter friherre Carl Otto Silfverschiöld upptagna fideikommisssegendomarne blifvit erlagdt i stämpelafgift, eller 4,919 kronor 75 öre, finge restitutionsvis till friherre Carl Otto Silfverschiölds sterbhus återställas. Genom resolution den 28 augusti 1885 har

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, enär sterbhuset icke visat, att ifråga-
varande i enlighet med hofrättens föreskrift aflemnade belopp stämpelpapper,
4,919 kronor 75 öre, origtigt blifvit sterbhuset affordradt eller utgjorde
högre belopp än det, hvarmed bouppteckningen, utöfver densamma förut
åsatt stämpelpapper, rätteligen skolat förses i förhållande till behållningen
i friherre Carl Otto Silfverschiölds bo, till hvars tillgångar jemväl ifråga-
varande fideikommissegendomar, såsom hofrätten i dess ofvan berörda af
högsta domstolen fastställda dom den 1 april 1881 förklarar, varit att
räkna, samt hvad sterbhuset till stöd för dess gjorda anhållan om restitu-
tion af berörda belopp hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført icke
vore af beskaffenhet att på grund deraf Kongl. Maj:ts befallningshafvande
författningsenligt kunde om beloppets restituerande förordna, afslagit sterb-
husets omförmälda ansökan; och har Kongl. Maj:ts och rikets kammarätt,
hvarrest sterbhusdelegarne sig besvärat, genom utslag den 3 november
1885 ej funnit skäl att göra ändring i Kongl. Maj:ts befallningshafvandes
resolution.

Öfver detta kammarrättens utslag hafva sterbhusdelegarne anført un-
dåniga besvär, deri de — under framhållande af den obillighet, som måste
anses uppstå derigenom, att de å ena sidan genom högsta domstolens ut-
slag den 1 december 1882 ålagts att i bouppteckningen efter friherre
Carl Otto Silfverschiöld upptaga ifråga-
varande fideikommissegendomar och
derför såsom för en tillgång i boet erlægga stämpelafgift, men å andra
sidan medelst högsta domstolens dom den 14 april 1885 fränkants den
rätt till fardagsår å egendomarne, som borde hafva tillkommit dem, derest
egendomarne verkligen öfvergått i friherre Carl Otto Silfverschiölds hand
och vid hans död utgjort en tillgång i hans bo, samt hurusom med
tillämpning af de åsigter, som i förevarande fall gjort sig gällande, skulle
kunna inträffa, att, derest under fardagsår efter en fideikommissarie nio
fideikommissarier den ene efter den andre aflede, fideikommisset skulle
upptagas i bouppteckningarne efter dessa nio och deras sterbhus vidkän-
nas stämpelafgift, utan att af fideikommisset draga någon fördel — vid-
hållit sitt yrkande att restitutionsvis återbekomma ifråga-
varande stämpel-
belopp.

Sedan kammarrätten efter vederbörandes hörande häröfver afgifvit in-
fordradt underdånigt utlåtande och dervid åberopat hvad Kongl. Maj:ts
befallningshafvande i Jönköpings län anført i sin ofvan omförmälda reso-
lution, har Kongl. Maj:t låtit handlingarne i detta mål sig föredragas;
och vill Kongl. Maj:t, som anser kammarrättens utslag vara lagligen grun-

dadt, med anledning af hvad i målet förekommit och då kronan genom domstolarnes beslut skulle göra en af lagen ej åsyftad vinst på bekostnad af sterbhusdelegarne, hvilka af ifrågavarande fideikommissegendom ej haft någon inkomst, härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att hvad för ifrågavarande i bouppteckningen efter friherre Carl Otto Silfverschiöld upptagna fideikommissegendom blifvit erlagdt i stämpelafgift eller fyra tusen nio hundra nitton kronor 75 öre till bemälde friherres sterbhusdelegare restitutionsvis återbetalas af sjunde hufvudtitelns anslag till restitutioner.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Gust. Tamm.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
6 april 1887.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
 von STEYERN,
 friherre von OTTER,
 RICHERT,
 RYDING,
 von KRUSENSTJERNA,
 friherre TAMM.

Med förmälan att senast församlade Riksdag icke före dess upp-
lösning hunnit att pröfva nådiga propositionen af den 3 december 1886,
angående restitution af stämpelafgift till delegarne i sterbhuset efter kabi-
nettskammarherren friherre Carl Otto Silfverschiöld, hemstälde departe-
mentschefen, statsrådet friherre Tamm, att enahanda framställning måtte
göras hos näst sammanträdande Riksdag.

Hvad departementschefen sålunda hemstält, deruti statsrådets öfriga
ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle
nådig proposition i ämnet till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan
— — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Axel Ädelgren.